

Hukuk Bülteni

Şirketler Hukuku | Türkiye | Şubat 2020

LİMİTED ŞİRKETLERDE MÜDÜRLERİN ROLÜNE KISA BİR BAKIŞ

Limited şirketler, Almanya'ya benzer olarak Türkiye'de de en çok tercih edilen şirket türlerindedir. Limited şirketlerin zorunlu organlarından biri olan müdürler/müdürler kurulu¹ limited şirketlerin yönetiminde oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Bu bülten limited şirket müdürlerinin görev ve sorumluluklarına ilişkin olarak genel bir bakış sağlanması amacıyla hazırlanmıştır.

Limited Şirket Müdürlerinin Görev ve Yükümlülükleri

Müdürlerin en temel ve önemli görevi limited şirketin temsili ve yönetimidir. Limited şirketin temsili ve yönetimine ilişkin hususlar şirket esas sözleşmesinde düzenlenmeli ve müdürler kanuna ve şirket esas sözleşmesine uygun hareket etmelidir.

Müdürler, tüm yönetim faaliyetlerinde yer almak zorundadır. Özellikle, müdürler kurulu toplantılarına bizzat katılmalı (vekaleten katılım mümkün değildir), bu toplantılarda soru sormalı, önerilerde bulunmalı ve alınan kararların limited şirketin yararına olmayacağını düşündüğü durumlarda karşı fikirlerini beyan etmelidir. Müdürler aynı zamanda şirketin işleyişini takip edip gözlemlemeli ve şirketin günlük işlerini denetlemelidir.

¹ Limited şirketlerde sadece bir müdür bulunabileceği gibi birden çok müdürün olması da mümkündür. Birden çok müdürün yer alması durumunda müdürlerin oluşturdukları topluluğa müdürler kurulu adı verilmektedir. Bu yazının devamında "müdürler" terimi hem limited şirket müdürlerini hem de limited şirket müdürler kurulunu ifade etmektedir.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), esas sözleşmenin yetki devrine ilişkin bir hüküm içeriyor olması veya genel kurulun özellikle görev, konum ve raporlama zincirine ilişkin olarak bu yönde karar vermesi halinde yetki devrine belirli bir ölçüde imkân tanımaktadır. Bu kapsamda, esas sözleşme veya bir genel kurul kararı ile günlük yönetim ve temsil görevlerinin bir kısmı ayrı müdürlere verilebilir. Bununla birlikte, müdürlerin finansal tabloların ve yıllık faaliyet raporlarının hazırlanması, iflas tehlikesi durumunda ilgili mahkemenin bilgilendirilmesi gibi TTK'da sayılan bazı görevleri devredilemez.

Müdürlerin sır saklama yükümlülüğü çerçevesinde, görevleri gereği şirket sırlarına erişimi olan müdürlerin bu sırları ifşa etmeleri durumunda, ilgili müdürler hapis ve/veya para cezasına çarptırılabilir.

TTK, müdürlerin limited şirket ile işlem yapmasına izin vermemektedir. Ancak, genel kurulun bazı müdürlere bu izni vermesi mümkündür. Genel kurulun buna izin vermemesi ve müdürlerin şirket ile işlem yapma yasağını ihlal etmesi durumunda, şirket bu işlemin geçersiz olduğunu iddia edebilir.

TTK, müdürlerin limited şirket ile rekabet etmesine de izin vermemektedir. Ancak, TTK uyarınca genel kurulun belirli müdürlerin limited şirket ile rekabet etmesine izin vermesi mümkündür. Böyle bir genel kurul izninin olmaması durumunda, şirket; zararının tazminini veya şirket ile rekabet etmeme yükümlülüğünü ihlal eden müdürlerin rekabet teşkil eden davranışları sonucunda elde etmiş oldukları kârı talep edebilir.

Müdürler ayrıca basiretli bir yönetici gibi davranmalı ve görevlerini özen yükümlülüğü çerçevesinde yerine getirirken limited şirketin menfaatlerini dürüstlük kuralı çerçevesinde gözetmelidir. Basiretli bir yönetici, ticari kararlarını kurumsal yönetim ilkelerine göre vermelidir.

Limited Şirket Müdürlerinin Sorumlu Tutulabileceği Haller

TTK uyarınca müdürler, kanun veya esas sözleşmeden kaynaklanan görev ve yükümlülüklerini kusurlu olarak ihlal etmeleri sebebiyle meydana gelebilecek zararlardan hem şirkete hem de şirketin pay sahipleri ve alacaklılarına karşı sorumludurlar. TTK'da müdürlerin genel tazminat sorumluluğunu düzenleyen üç temel kriter vardır. Buna göre müdürlerin sorumluluğuna gidilebilmesi için müdürlerin ilgili mevzuata veya esas sözleşmeye aykırı davranmış olması; yapmış oldukları eylemlerin şirketin, pay sahiplerinin veya alacaklıların zararına yol açmış olması ve bu eylemlerinde veya ihmallerinde kusurlu olması gerekmektedir.

Yine TTK uyarınca, limited şirketlerin ticari defterleri Türk Muhasebe Standartları'na ve Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun olarak tutulmalıdır. Müdürler, ticari defterlerde yer alan kalemlerin değerlerini kasıtlı bir biçimde gerçeğe aykırı olarak kaydetmeleri (yanlış, sahte, eksik vb. kayıtlar yapmak suretiyle) veya ticari defterleri Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tutmamaları halinde hapis ve/veya para cezasına çarptırılabilir. Buna ilaveten, şirketin de idari para cezası ödemesi söz konusu olacaktır.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

Ayrıca, müdürler limited şirket tarafından satın alınan malvarlıklarına piyasadaki emsallerine uygun değer biçilmesini sağlamakla yükümlüdür. Buna göre, eğer pay sahipleri veya (varsa) şirketin alacaklıları şirket tarafından satın alınan bir gayrimenkulün piyasadaki emsallerine kıyasla daha yüksek bir fiyata satın alındığını tespit ederlerse, müdürlerin para cezasıyla karşılaşması söz konusu olabilir. Ayrıca, limited şirketin pay sahipleri veya alacaklıları müdürler tarafından yanlış biçilen değer sebebiyle zarara uğramaları halinde, bu kişiler müdürlerden tazminat talebinde bulunabilir.

Buna ilaveten, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca, limited şirketin kamu borçlarını ödeyememesi halinde, Müdürler, limited şirketten tahsil edilemeyen kamu borçlarından şahsi malvarlıklarıyla sorumlu olacaktır.

Türk Ceza Kanunu'nda görevlerinin ifası sırasında belirli yükümlülükleri ihlal eden müdürler için birtakım suçlar tanımlanmış olup bunların cezası düzenlenmiştir. Bu suçların bazıları; güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli ve taksirli iflas, şirket hakkında kamuoyuna veya genel kurula yanlış bilgi verme ve sır saklama yükümlülüğünün ihlalidir. Müdürler hakkında yukarıda belirtilmiş yükümlülüklerin ihlali sebebiyle şikâyetle bulunulması halinde, müdürler iki aydan sekiz yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilir. Ayrıca, 1.000 ila 5.000 gün arasında adli para cezası uygulanabilir.

Yukarıda açıklandığı üzere limited şirketlerin yönetiminde müdürler oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Müdürler görevlerini ifa ederken, kayda değer para cezaları ve hatta hapis cezasıyla karşı karşıya kalabilmektedir. Bu kapsamda, müdürlerin eylemlerinin hukuki sonuçlarını olay bazında dikkatli bir şekilde değerlendirmeleri, daha sonraki aşamalarda yaşanabilecek sorunların önlenmesi açısından önem teşkil etmektedir.

İLETİŞİM

Av. Alp Erçetin

Av. Merve Tüzmen

aercetin@kolcuoglu.av.tr

mtuzmen@kolcuoglu.av.tr